

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-02-45726 ש. נ' ק.

לפני כבוד השופט ארז שני

התובע:

א. ש.

על-ידי ב"כ עורך דין עדי לנקרי

נגד

הנתבעת:

ד. ק.

על-ידי ב"כ עורכת דין מירב פונטש (מטעם הסיוע המשפטי)

פסק דין

ההליך

1. ביום 18.02.2020 הניח אב לשלושה ילדים ואשר חוייב בין השאר במזונות בסך 3,600 ₪ לחודש (סך 1,200 ₪ לכל קטין), תובענה לביטול חיוב המזונות כליל, תוך הותרת השתתפות בהוצאות חריגות (וראה סעיף 37 לכתב התביעה, גם סעיף 58 לסיכומי התובע) ואשר הסכים בסיכומיו, בבחינת סעד חלופי, כי אורה אולי רק על הפחתת חיוב המזונות.

2. ההליך שלפניי מיצה את כל שלבי הדיון – לאמור, קדם משפט, הוכחות וסיכומים תוך שהתובע עומד על תביעתו.

3. ברקע ה"רשמי" של ההליך גם תביעתו של האב, אשר נדחתה, כי אורה על משמורת משותפת וזמני שהות שווים וברקע הרשמי פחות, סברתו של האב כי הלכת בע"מ 919/15 תוליד, אגב משמורת משותפת אוטומטית, גם לביטול חיוב המזונות.

טענות האב (התובע), בתמצית

4. עת נקבעו המזונות בהחלטה לגופא, ריצה האב מאסר (כדבריו בקדם המשפט, בשל ביצוע עבירות מין שלא בקטינים).

5. התובע חי עם בת זוג ושהה עם ילדיו 42% מהזמן, כיום הוא שוהה עם ילדיו פעמיים בשבוע כולל לינה וכן כל סוף שבוע שני, עד יום א' בבוקר, ואין לראות בשינוי זה שינוי שאינו מהותי או צפוי.

6. שכרו של התובע תמורת 10 שעות עבודה 8,500 ₪ נטו ויש לו חובות בסך 55,000 ₪ מתקופת מאסרו.

7. התובע, בת זוגו וילדיה שוכרים מדור תמורת סך 3,350 ₪ (וחלק התובע מחצית).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-02-45726 ש. נ' ק.

לפני כבוד השופט ארז שני

8. יש לראות את האם כמשתכרת 12,000 ₪ נטו והצהרותיה על הכנסותיה בסך 3,500 ₪ או 9,000 ₪ נמצאו כוזבות. הוכח כי בכל חודש מועבר לחשבונה הפרטי סך של 10,000 ₪.

9. הכנסת האם בתוספת המזונות מביאה אותה להכנסה פי 3 ומעבר מן ההכנסה שנותרת בידי האב לצורך היות צורכי הקטינים בביתו.

10. לאור בע"מ 919/15 יש להורות כמבוקש על-ידי התובע.

11. לאם בן זוג.

טענות האם (הנתבעת), בתמצית

12. לא חל שינוי נסיבות מהותי המצדיק התובענה, ואם חל שכזה, אין הוא פועל אלא לרעת התובע.

13. הסך הפסוק הינו כשלעצמו בגדר סך מקפח.

14. האם לא שיקרה בעדותה וכעולה מן המסמכים אשר צירפה, "שכרה" כעצמאית אכן כ- 9,000 ₪. 10,000 ₪.

15. לתובע גם רכב לעבודתו כששווי השימוש בו 2,850 ₪ לחודש.

16. בלתי מוסבר וסביר מה טעם מעביר התובע שכרו אל חשבון אביו, אשר לא גולה.

דיון והכרעה

מבוא

17. את פסיקת בית המשפט העליון בעבר באשר לתובענות, כאשר יכול היה התובע לדעת מראש כי נידונו לכישלון, סיכם מחוקק המשנה בתקנות 3(ב) ו-4 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט – 2018, וזו לשונן:

3. (ב) חובת בעלי הדין ובאי כוחם היא לסייע לבית המשפט בקיום המוטל עליו לפי תקנות אלה, וכן לנהוג בתום לב ובהגינות דיונית תוך שהם מסייעים במימוש התכלית הדיונית, ובכלל זה העמדת הפלוגתות האמיתיות שבמחלוקת בין בעלי הדין, מיקודן, בירורן והכרעה בהן.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-02-45726 ש. נ' ק.

לפני כבוד השופט ארז שני

4. לא יעשה בעל דין או בא כוחו שימוש לרעה בהליכי משפט ובכלל זאת פעולה בהליך שמטרתה או תוצאתה לשבשו, להשהותו או להטריד בעל דין, לרבות פעולה בלתי מידתית לאופי הדיון, לעלותו או למורכבותו".

18. אם תרצה תאמר כי גם אם לא היה התובע משלם סך מזונות פחותים מן הסך אשר הוגדר בפסיקה כסך מקפח וכמזונות הכרחיים בלבד (וראה: בג"צ 4407/12 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים, פ"ד, סו(1) 369 {פמ"מ – 07.02.2013, להלן: "בג"צ 4407/12"}, גם אם לא היתה האם "הורה מרכז" (במובן הלכת "בע"מ 919/15"), דומה כי טוב היה לה לתובענה שלא תוגש משתוגש.

19. למעשה שלוש טענות לו לתובע אשר הכיר בתביעתו בצורך לטעון לשינוי נסיבות:

א. הלכת בע"מ 919/15 (וראה: בע"מ 919/15 פלוני נ' פלונית {פמ"מ – 19.07.2017, להלן: "בע"מ 919/15"}).

ב. הטבה בהכנסות האם.

ג. הרחבת זמני השהות.

20. כלל הוא כי טרם יבחן בית המשפט מחדש את צרכי הקטינים והכנסות ההורים, גם את זמני השהות, צריך התובע לעבור את השלב הראשון, היינו להוכיח במצטבר כי חל שינוי נסיבות מהותי אשר היה בלתי צפוי לעת מתן פסק הדין (וראה: בע"מ 1794-14 פלונית נ' פלוני {פמ"מ – 20.03.2014}), ואומר, כי התובע כשל מלעשות זאת.

בע"מ 919/15

21. צריך להבין כי גם אם היו זמני השהות הנוהגים שוויוניים, להבדיל מזמני שהות נרחבים (פעמיים בשבוע כולל לינה ובכל סוף שבוע שני כולל מוצאי השבת), עדיין בכך לא היה די, שכן נותרה שאלת ה"הורה המרכז".

22. אותו הורה מרכז זכאי לרוב לפסיקת מזונות לטובתו, ובכאן אומר, כי בזמני השהות הבלתי שוויוניים אין עורר והתובע גם לא טען לכך, כי ההורה המרכז היא האם.

23. בע"מ 919/15 כשלעצמו אינו מהווה שינוי נסיבות, כך כתבתי גם בעבר (וראה: תמ"ש (ת"א) 29329-07-16 מ. ג. נ' א. ג. {פמ"מ – 09.11.2017}) והנה, ניתנה ביום 20.01.2021 הלכת בע"מ 7670/18, אשר קבעה בין השאר כך (וראה הרציו לפסק הדין):

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-02-45726 ש. נ' ק.

לפני כבוד השופט ארז שני

1
2
3 **"מאז שניתן פסק הדין בבע"מ 919/15 ההלכה מתפרשת**
4 **ומיושמת באופן לא עקבי על-ידי הערכאות הנמוכות. בכלל**
5 **זה, קיים חוסר אחידות בשאלת תחולתה של הלכת בע"מ**
6 **919/15 על תביעות לשינוי מזונות אשר נקבעו בפסק דין חלוט**
7 **קודם להלכה. לא זו אף זו, נראה כי התפתחו בפסיקה עמדות**
8 **שונות בהבחנה בין פסק דין שנתן תוקף להסכמות הצדדים**
9 **בהסכם גירושין כולל; פסק דין שאישר הסכם שעניינו**
10 **קביעת שיעור המזונות בלבד; ופסק דין שניתן לאחר ניהול**
11 **הליך משפטי בנושא מזונות. לנוכח האמור לעיל, יש מקום**
12 **להציב עמדה אחידה וברורה בנושא זה.**

13
14 **ברבות השנים, טרם שניתן פסק הדין בבע"מ 919/15, הפעילו**
15 **בתי המשפט במשורה את הריג המאפשר דיון מחודש**
16 **בענייני מזונות, תוך איזון, כאמור, בין עיקרון סופיות הדין**
17 **לעיקרון הצדק. דיון מחודש בענייני מזונות נעשה רק במקרים**
18 **בהם הוכח שינוי נסיבות מהותי שיש בו כדי להפוך**
19 **את אכיפתו של פסק הדין לבלתי צודקת. הנושאים המרכזיים**
20 **בהם לרוב נבחן שינוי נסיבות הם: השתכרות ההורים ומצבם**
21 **הכלכלי; מצבם הבריאותי והמשפחתי של ההורים; צרכי**
22 **הקטינים; שינוי במשמורת או בהסדרי שהות; או נסיבות**
23 **קשות וחריגות שנוצרו לאחר מתן פסק הדין, כגון סרבנות**
24 **קשר של ילדים עם אביהם.**

25
26 **אמנם, הלכת בע"מ 919/15 קבעה כללים חדשים בנוגע**
27 **לחלוקת נטל המזונות לקטינים בגילאי 6-15 בין**
28 **ההורים. עם זאת, בית המשפט מבהיר וקובע כי הלכת בע"מ**
29 **919/15 אינה מהווה כשלעצמה שינוי נסיבות מהותי המצדיק**
30 **פתיחת תיק מזונות וכי אין בהלכת בע"מ 919/15 כדי לשנות**
31 **או להקל בדרישת השינוי המהותי בנסיבות הפרטניות, כפי**
32 **שפורשה בפסיקה קודם שניתן פסק הדין בבע"מ 919/15.**

33
34 **תוצאה אחרת תפגע יתר על המידה בעקרון סופיות הדיון,**
35 **ותפתח פתח רחב מדי שאף יפגע ביציבות חיי בני המשפחה**
36 **ועלול לפגוע בקטינים.**

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-02-45726 ש. נ' ק.

לפני כבוד השופט ארז שני

הודגש כי הדרישה בדבר שינוי הנסיבות המהותי בתביעות לשינוי גובה המזונות חלה הן כאשר החיוב נקבע בפסק דין שניתן לאחר הליך משפטי, הן כאשר מקור החיוב הינו בפסק דין שנתן תוקף להסכם גירושין כולל והן כאשר מדובר בפסק דין שאישר הסכם שעניינו מזונות בלבד. אין בבע"מ 919/15 כדי לשנות מהלכה זו ויש להידרש לתנאי בדבר שינוי מהותי בנסיבות בשלושת המקרים באופן דומה.

ככל שהתקיים שינוי נסיבות מהותי המצדיק את פתיחת תיק המזונות, על בתי המשפט לשקול בזירות ובקפדנות את השפעת השינוי המהותי ביחס לסכום המזונות שנקבע בעבר. ראוי לבחון באופן מתוחם את הרכיב הספציפי שבו חל שינוי הנסיבות המהותי, וביחס אליו בלבד להחיל את העקרונות שנקבעו בהלכת בע"מ 919/15, תוך חתירה, ככל הניתן, וככל שקיימת הצדקה, לצמצום היקף ההתדיינות.

ככל שמדובר בשינוי באחד מרכיבי המזונות, אין מקום להחיל את הלכת 919/15 ביחס לכלל סכום המזונות, ולשנות באופן דרמטי את שיעור המזונות שהיה נהוג לאורך זמן, אלא יש לבחון רק את השינוי שחל בפרמטר הספציפי בהתאם להלכת בע"מ 919/15.

לסיכום נפסק כי תחולת הלכת בע"מ 919/15 על תביעות לשינוי דמי מזונות שנקבעו בפסקי דין חלוטים טרם שנפסקה ההלכה, תעשה בכפוף למבחן שינוי הנסיבות המהותי, באופן זהיר ומתוחם לרכיב אליו מתייחס השינוי.

(ראה: בע"מ 7670/18 פלונית נ' פלוני {פמ"מ – 20.01.2021}).

24. נסתם איפוא הגולל על הסברה לפיה, בע"מ 919/15 הוא עצמו שינוי נסיבות, או כי שונה נטל ההוכחה מאז ניתנה הלכת בע"מ 919/15.

זמני שהות

25. כפי הנטען על-ידי התובע, היה הוא אסיר לעת בה ניתן פסק הדין למזונות. שיעורם הזעום של המזונות אשר הפחתתם וביטולם נדרשת על-ידי התובע הם, מן הסתם, תשקיף מעמדו של התובע כאסיר נטול הכנסות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-02-45726 ש. נ' ק.

לפני כבוד השופט ארז שני

26. אם תרצה תאמר, כי כל זמני שהות שהם לאחר תום המאסר, בבחינת "שינוי נסיבות" הם.

27. סבור אני כי שינוי זה של קיום זמני שהות, בין 40/60 ; בין 6/8 כפי הנטען, היה גם היה בגדר הצפוי.

28. ברור כי בהעדר טעם כבד משקל אשר לא נכח ואינו נוכח, יזכה האב לזמני שהות עם ילדיו, לאחר שחרורו מן המאסר והעובדה כי זמני שהות אלו יהיו, כנפוץ, גם כוללים לינה באמצע השבוע, אינה בגדר הבלתי צפוי.

29. אוסיף ואומר כי לטעמי, סך המזונות הזעום המשולם לאם ה"מרכזת", משקף מראש התחשבות בהיות זמני השהות נרחבים.

יחס הכנסות

30. אין עורר כי התובע עבר מאפס הכנסות כמעט, כאסיר, לשכר בן כ- 8,500 ₪, כטענתו.

31. "קפיצת" שכר שכזו, לאמור 150% ויותר משכר המינימום, יכול ותיחשב כבלתי צפויה, אלא שהיא פועלת לרעת התובע, שהרי הוא זה המבקש ביטול המזונות או הפחתתם.

32. למעשה, כאשר זוכה התובע גם לרכב צמוד ממקום עבודתו (שווי השימוש כבר נוכח מן השכר המיוחס לו על-ידי עצמו), מדובר בשווי אמיתי של חיסכון בדמי ביטוח, אחזקה, דלק וכן באובדן ערך, אשר גובהם למעלה משווי השימוש המנוכה למס – בגובה 2,850 ₪. כך או אחרת, ניתן בקלות להעריך את שווי הכנסת האב עם תחשיב הרכב בכ – 10,500 ₪.

33. גם העובדה כי לאם בן זוג לא היתה בלתי צפויה (והרי האב אינו פורע או מחוייב במדור). גם לאב בת זוג אשר את הכנסותיה לא גילה, וגם דבר האפשרות כי תהא לו בת זוג, בגדר הצפוי הוא.

34. אומר עוד, כי טענת האם שבן זוגה אינו מתגורר עמה אמינה בעיניי. אומר עוד, כי העובדה שיחד עם בת זוגו של האב מתגוררים גם ילדיה, משליכה על עלויות המדור שלו, אך כל זאת בגדר הצפוי הוא.

35. טוען האב כי האם משתכרת סך כ- 12,000 ₪ לחודש. אלא שיחס הכנסות הצדדים אינו בגדר "בלתי צפוי", שכן צפוי ששכרו של אדם עובד יגדל עם השנים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-02-45726 ש. נ' ק.

לפני כבוד השופט ארז שני

36. ברור גם שכאשר עובדת האם ומתאמצת להגדיל שכרה, אין היא עושה זאת אלא לרווחתה ולרווחת הילדים ולא על-מנת להקטין את חיוב האב.

37. אם רצה האב לטעון לשינוי נסיבות מהותי לעניין ההכנסות, צריך היה הוא לטעון ולהוכיח בשלושה:

א. מה היה שכר האם לעת מתן פסק הדין.

ב. מהו שכר האם כיום.

ג. מדוע אין לראות בגידול השכר בבחינת בלתי צפוי.

38. אין די בבחינת יחס הכנסות הצדדים היום כדי לטעון לשינוי נסיבות בלתי צפוי.

39. התובע לא טען בסיכומיו מה היה גובה שכרה של האם בעת מתן פסק הדין, ועיוני בראיות גם בעדות האם, על הקשיים שבה, משכנעים אותי לסבור כי שכר האם הוא אכן כ- 10,000 ₪ בחודש לפחות.

40. יחס הכנסות הצדדים כשלעצמו אינו קריטי כדי כך שיצדיק התערבות.

41. אין עורר כי בשנת 2018 (כשנתיים לאחר מתן פסק הדין), בחרה האם להפוך עצמאית ואין עורר כי בתחילה, על-פי דיווחה לרשויות המס ולא על-פי עדותה, השתכרה מעט קט בתחילת הדרך.

42. איש מן הצדדים לא טרח להניח בפניי את גובה השתכרות התובעת בשנת 2016 ואולי אין זה משנה, שכן הכנסות האם בין סך 10,000 ₪ לחודש ובין סך 12,000 ₪, לא רק דומה (אם נחשב עניין הרכב) להכנסת האב, אלא בעיקר קרובה לשכר הממוצע במשק, כך שאין לראות בה שינוי דרמטי או שינוי בלתי צפוי.

לנעילה

43. לא מצאתי כי חל שינוי נסיבות בלתי צפוי, וכך יכול היה התובע לסבור מלכתחילה.

44. למעשה יום נוסף בשבוע חיים הילדים אצל אמם, האב משלם מזונות אשר הוגדרו בפסיקה כמקפחים על גובה סך המינימום, כעולה לכ- 1,600 ₪ לקטין ועל כך יש להוסיף מדור (ראה: "בג"צ 4407/12") והנה מבקש הוא לבטל המזונות או להפחיתם.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 20-02-45726 ש. נ' ק.

לפני כבוד השופט ארז שני

45. אומר כי בית המשפט ייטה לשעות פחות לדרישות ביטול או הפחתת מזונות, כאשר עסקינן במזונות שהם מתחת לסך המינימום.

סוף דבר

46. התובענה נדחית.

47. התובע יישא בהוצאות לטובת הסיוע המשפטי בסך 20,000 ₪.

48. אני מתיר פרסום פסק דיני זה, ללא פרט מזהה כלשהו אודות הצדדים.

49. המזכירות תסגור התיק.

ניתן היום, כ"ג אדר תשפ"א, 07 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.

ארז שני, שופט